

Yttrande

Datum
2014-10-13Dnr
830 21303-14/112

Socialdepartementet
 Enheten för familj och sociala
 tjänster
 s.registrator@regeringskansliet.se
 s.fst@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Ökat stöd för underhållsreglering, Ds 2014:27

Kronofogdemyndigheten, som har förståelse för syftet med de lämnade förslagen, vill lämna följande synpunkter.

Rätten till underhållsstöd och expeditonsavgift

Kronofogdemyndigheten vill peka på risken att boföräldern, i de fall föräldrarna inte kommer överens, kan bli tvungen att ansöka om försörjningsstöd den första tiden. Detta innebär dels en olägenhet för boföräldern, dels att det i realiteten blir en kostnadsförflyttning från stat till kommun.

Det framstår som oklart hur Försäkringskassan ska hantera den praktiska uppsägningen av underhållsstödet efter sex månaders betalning i rätt ordning. Ett klargörande behövs, särskilt utifrån den undantagsregel om särskilda skäl som föreslås, kring vad som krävs för att staten ska kunna försätta boföräldern i en ofördelaktig situation. Vilka kontroller ska Försäkringskassan göra innan rätten till underhållsstöd upphör? Det framgår inte av förslaget om boföräldern kommer att ges möjlighet att invända mot att stödet upphör, exempelvis på grund av att boföräldern och/eller barnet lever under hot. Någon kommunikation behöver ske från Försäkringskassans sida eftersom det inte kan anses vara godtagbart ur ett barnperspektiv att abrupt avsluta utbetalningarna. Det krävs också förtydligande kring vad som ska gälla om någon av parterna har skyddade personuppgifter.

Försäkringskassan föreslås få möjlighet att göra avdrag på underhållsstödet för att få expeditonsavgiften betald av boföräldern. Detta skulle innebära att Försäkringskassans, dvs. statens, inkrävande av expeditonsavgiften direkt skulle gå ut över barnet, som är den faktiska mottagaren av underhållsstödet. Kronofogdemyndigheten anser att det vore lämpligare med en lösning som inte minskar barnets underhåll.

Vid verkställighet av expeditonsavgiften måste denna registreras som en separat skuld hos Kronofogdemyndigheten. Det framgår inte av promemorian om avgiften ska redovisas till Försäkringskassan eller till statskassan. Grundavgift kommer att tas ut i enlighet med 5 § förordningen (1992:1094) om avgifter vid Kronofogdemyndigheten.

Umgängesavdrag

Kronofogdemyndigheten, som tyvärr inte kommenterade detta lagförslag i sitt remissyttrande över Särlevandeutredningens förslag, berörs i två avseenden av förslaget att avskaffa 19 kap. 19 § socialförsäkringsbalken (SFB).

För det första framgår av 7 kap. 17 § 2 st utsökningsbalken (UB) att om gäldenären har rätt till avdrag enligt 7 kap. 4 § föräldrabalken (FB) eller 19 kap. 19 § SFB, får belopp som på denna grund tillgodoräknas honom inte tas i anspråk genom utmätning för fordran, som tillkommer annan än den underhållsberättigade eller någon som har inträtt i dennes rätt, eller för fordran som avser underhållsstöd till samma barn.

För det andra kan gäldenären göra invändning enligt 3 kap. 21 § UB om att han eller hon haft barnet hos sig och således har rätt till avdrag enligt 7 kap. 4 § FB eller 19 kap. 19 § SFB. Myndigheten får i dessa fall pröva om umgänget uppfyller kraven för att avdrag ska kunna ske och, om så är fallet, sätta ned skulden med motsvarande belopp. I första hand sker avräkning mot äldre bidrag. Finns ingen skuld träder regeln i 7 kap. 17 § 2 st UB in.

Noterbart är att vare sig Särlevandeutredningen eller aktuell promemoria nämner 7 kap. 17 § 2 st UB eller kopplingen till 7 kap. 4 § FB. Såvitt Kronofogdemyndigheten förstår kan de argument som framförs avseende umgängesavdragets avskaffande inom underhållsstödet direkt appliceras på den motsvarande regeln om underhållsbidrag. Innan ett beslut om avskaffande av 19 kap. 19 § SFB är det därför enligt myndighetens mening av vikt att närmare utreda ett avskaffande av även 7 kap. 4 § FB.

En instans till hjälp för föräldrarna

Enligt Kronofogdemyndighetens mening finns en poäng med ett system med en rikstäckande instans som ansvarar för att hjälpa föräldrarna att själva komma överens i underhållsfrågan. Detta ansvar bör dock kunna vara begränsat till webbaserad information och tekniskt stöd i form av tillgång till blanketter och beräkningsmodeller. Försäkringskassan skulle kunna utgöra denna instans, eftersom den redan har en väl fungerande webbplats som föräldrar är vana att använda.

Huvudansvaret för den konkreta rådgivningen bör dock enligt myndigheten ligga på kommunerna, särskilt med tanke på deras utökade befogenheter sedan den 1 juli 2014. Kommunernas personal har den främsta kompetensen att hantera frågor kring vårdnad, boende och umgänge, vilka är intimt förknippade med frågor kring barnets försörjning.

YttrandeDatum
2014-10-13Dnr
830 21303-14/112

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rikskronofogde. I den slutliga handläggningen har även deltagit biträdande rikskronofogden Erica Wass, kanslichefen Karin Berglöf Hedar och verksjuristen Linda Welzien, föredragande.

Eva Liedström Adler

Linda Welzien